

Till
Socialtjänstnämnden

Stöd till skolornas utveckling av det förebyggande arbetet

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande.

Dag Helin

/Peter Carlsten

Sammanfattning

På grund av det ökande intresset och de goda erfarenheterna av olika utvecklingsprojekt inom skolan behöver de personella resurserna vid Precens ses över. Det vidare arbetet med att ge Stockholms skolor stöd i utvecklingen ska bedrivas i enlighet med inriktningen i detta tjänsteutlåtande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Preventionscentrum Stockholm – Precens.

Bakgrund

Skolan har en viktig roll i det förebyggande arbetet. Statens Folkhälsoinstitut och Myndigheten för skolutveckling har formulerat fyra områden som är särskilt angelägna att utveckla i skolans förebyggande arbete. De är samarbete och dialog mellan skolan och föräldrar, strukturerade fritidsverksamheter med skolan som bas, samtalsbaserad undervisning som en del av socialt och emotionellt lärande och samarbete mellan elevhälsan och den pedagogiska verksamheten. Det är alla områden som inte låter sig påverkas utan att den enskilda skolan sätter in arbetet i ett skolutvecklingsperspektiv.

Hittillsvarande erfarenheter av utvecklingsarbete i denna riktning inom Stockholms skolor är goda. Ett gott exempel på samverkan med utbildningsförvaltningen är den s.k. Stockholmsenkäten (drogvaneundersökningen), som handlar om elevers riskbeteenden samt deras risk- och skyddsfaktorer. Återkopplingen av resultatet till enskilda skolor utgör en viktig grund för det lokala arbetet. Det är särskilt glädjande att förekomsten av alkoholberusning och experimenterande med narkotika har en nedåtgående trend de senaste åren. Det kan vara ett tecken på att de insatser som gjorts har haft effekt. För detta utvecklingsarbete har socialtjänstnämnden och utbildningsnämnden tillsammans finansierat en anställning på Precens sedan år 2002.

Tack vare utvecklingsmedel från Mobilisering mot narkotika har Precens inlett ett nära samarbete med fem grundskolor kring deras förebyggande arbete. Projektet, som fick namnet Trestad Skola, har lyft fram viktiga frågeställningar för skolorna som t.ex. skolans förhållningssätt till föräldrar, hur socialt och emotionellt lärande kan integreras i den övriga undervisningen samt hur lärarna bemöter bråkiga och störande elever. Tanken är att förbättra den psykosociala arbetsmiljön i skolan och öka elevernas känsla av sammanhang i skolsituationen. Dessa faktorer har visat sig ha större betydelse för elevernas riskbeteende än exempelvis information om riskerna med drogbruk. Dessutom finns ett tydligt samband mellan ett bra skolklimat och goda studieresultat bland eleverna.

Skolorna inom Trestad Skola kan alltså sägas ha gått från att se ANT-undervisning som något man *måste* göra till att se förebyggande arbete inom skolan som något man verkligen *vill*. Det är en viktig förutsättning för att kunna maximera skolans möjligheter att motverka elevers utveckling mot missbruk och kriminalitet. Nästa steg kommer nu tas med hjälp av medel från Kompetensfonden. I ett projekt tillsammans med FoU-enheten kommer fem olika program för specifika problemområden att tas fram. I och med att detta görs i nära samverkan med de skolor som deltagit i Trestad Skola så finns stora möjligheter att programmen blir väl anpassade efter de förhållanden som råder i Stockholms skolor. Det innebär i sin tur att de kommer bli efterfrågade av många andra skolor i staden.

Från att ha varit ganska anonyma för skolorna händer det nu allt oftare att skolor hör av sig till Precens och önskar stöd i utvecklingen av sitt förebyggande arbete. Detta är glädjande men innebär också att det måste finnas resurser för detta även fortsättningsvis. Sedan fyra år har det på Precens funnits en projektanställning för skolutveckling där kostnaderna delats med utbildningsförvaltningen. De har dock vid kontakter meddelat att de inte längre

kan fortsätta med denna finansiering, vilket innebär att förutsättningarna för tjänsten har förändrats.

Förvaltningens synpunkter

Förväntningarna på Precens när det gäller utveckling av skolans förebyggande arbete är höga. Det är glädjande att enhetens arbete blivit väl känt inom staden, men om kvalitén ska kunna bibehållas krävs också att resurser för detta finns kvar även i fortsättningen. Den nuvarande projektledaren kan förvaltningen finansiera med medel från olika håll under resterande del av detta år.

Det är förvaltningens uppfattning att Precens har en viktig roll att fylla när det gäller att koppla ihop enskilda skolors förebyggande arbete med det övriga preventionsarbete som bedrivs i stadsdelsförvaltningarna. Precens har ett tydligt uppdrag att bistå stadsdelarna i detta genom STAN-programmet. De goda kontakterna med stadsdelsförvaltningarnas preventionssamordnare kan också kunna bidra till att sätta enskilda skolors utvecklingsarbete i ett större perspektiv.

På sikt bör Precens också bidra till att samarbetet mellan socialtjänst och skola i staden fördjupas. Genom de kontaktytor som skapas kan förtroendet mellan de lokala aktörerna öka.

För att säkerställa kontinuiteten i utvecklingsarbetet kommer förvaltningen att se över hur verksamheten kan finansieras fr.o.m. 1 januari 2006. Målet med utvecklingen av förebyggande arbete i skolan ska vara att:

- ? Stödja och hjälpa skolor som vill utveckla preventionen
- ? Sprida goda exempel mellan skolorna
- ? Knyta skolornas insatser närmare till stadsdelarnas förebyggande arbete
- ? Bidra till att förtroendet mellan skolan och socialtjänsten ökar